

Odakerültünk, hogy ha barna hajad és szemed van (s esetleg emellé gyerekkorodban volt egy maradandó elváltozást okozó orrtörésed vagy orrsövény-műtéted), akkor valószínűleg zsidó vagy, és a magyarság vesztét akarod. Ha kikölcsönzöl egy Wass Albert- vagy Nyirő József-kötetet a könyvtárból, akkor meg biztosan náci vagy.

Ezt nevezik megbélyegzésnek. Az érdekes az, hogy a barna hajú, „nagyorrú” éppen nagymagyarországos pólót hord a világos dzseki alatt, a Wasst vagy Nyirőt kölcsönző ember pedig Che Guevaraért is rajong, csak szobája falán a fotót nem látja senki.

Ha véleményt nyilvánítasz, akkor számolj a következményeivel – mondják. Ez valahol így is van rendjén, az ember vállalja a következményeit, de az már nincs annyira rendben, hogy ezért adott esetben atrocitásoknak is ki van téve. Ha viccelődsz ezekkel a dolgokkal, akkor számíts arra, hogy nem mindig fognak mosolyogva nézni rád, hanem

szúrós tekintet lesz a jutalmad.

De az is lehet, hogy rád mosolyognak, e mosoly mögül pedig a pokolba kívánnak. S mi van akkor, ha téged nem érdekel, hogy más érdek-e a véleményed, mert te azt csak elmondtad,

vagy leírtad? Mint nyuszika a sapkával: ha van, azért, ha nincs, akkor azért.

S ezekkel a dolgokkal nap mint nap szembesülsz. Beszélgetsz valakivel egy jó zenekarról, lemezeiről. „Jó-jó, de buzi.” Vagy egy könyvről, egy kedves történetről. „Jó-jó, de szélsőséges volt az illető.”

Ha netán politikáról kerül szó, rögtön előkerül, hogy „jó-jó, de vagy-vagy”. „Hazaáruló vagy.” „Fasiszta vagy”. Talán nincs olyan nap a hétköznapiakban, hogy ne kapj egy bélyeget. S ha nem beszélsz, akkor kérdeznak.

Kelj fel, ne hagyd, a harcot fel ne add!

Közben meg az lehet az érzésed, hogy még mindig a nyolcvanas években élsz. Habár eltelt 23 év a rendszerváltás óta, a központból még a Gál-óra is eltűnt, azzal szembesülsz, hogy ma baj

az, ha egy iskola Nyirő József-naptárt ad ki, egy egyesület Wass Albert-megemlékezést szervez, s székely zászló lobog egy általános iskolán.

Úgy, ahogy egykor áthozták az István, a király lemezt, aztán dugdosták a többi lemeztől elkülönítve. Törvény amúgy nem tiltotta, de baj volt belőle. A magyar történelmi regényeket sem tetted a polcra, hanem a ruhásszekrénybe. Nehogy elvegyék.

Nehogy baj legyen belőle.

Manapság pedig mindent kiteszel a Facebookra – amit szeretsz, amit bírsz. Később ebből is baj lehet, hiszen ezek a saját magad által a bőrödre sült bélyegeid – nyitva vagy, mint egy könyv vagy egy úgy felejtett budiajtó.

S amikor tiltakoznál valamilyen formában, mert szerinted mégsem normális az, hogy 2013-ban rendőrségi nyilatkozatot kell írni Nyirő-naptárról, Wass-megemlékezésről vagy székely zászlóról, leintenek, hogy „a törvény az törvény”. S hogy „asztáj viacá”.

Egyelőre ez jutott: a megbélyegzés, a gyanakvás, a hőzöngés, a visszahúzóds, az én igazságom és a te igazságod. Az a több- és sokszínű igazság.

Csak nyugalom, minden botrány két napig tart. S a vélemény egy kicsit talán olyan, mint a fing. Kijön, oszt' elszáll. Igaz, senki sem szereti a másikat. Magát a másikat sem. Megbélyegezni viszont annál inkább.